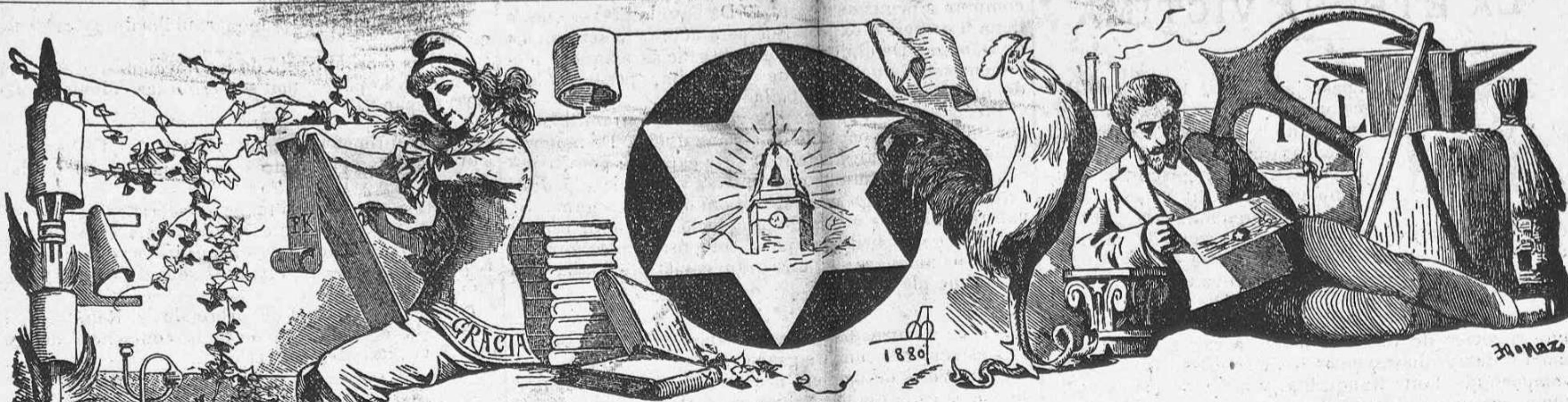

0138

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Numeroa atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj. 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba y Puerto Rico. 2.—Estranger, 2'50

REFORMAS A FILIPINAS

Sola y única manera de fé un cambi profitós;

procurar que aquests fulanos toquin desseguida 'l dos.

van la correspondència, tant la qu' enviaven, com la que rebíen. Y per tot consol els hi enviaren á un capellá católich, encare que yankee y per consegüent porch com tots ells, el qual els exhortava á tenir paciència y á preparar-se per entrar á un mon millor.

Aixís las gastan aquests fulanos, que á escoltarlos, si han emprés la guerra ha sigut sols guiats per fins humanitaris, y per impedir qu' Espanya atormentés durant mes temps als pobres insurrectes cubáns.

Ara veig que no es possible comparar als yankees ab els porchs, sense que aquests últims surtin calumniats. Los porchs son bruts; pero no son hipócritas.

DE TOT UN POCH

—Y bé, ho ja deus haver vist.
—¿El qué?
—Que la guerra marxa.
—¿Marxa? Pues deu aná á peu, perque, noy, gasta una calma, que mirada d' aquí estant sembla que no 's mou.
—¿Que parlas de la dels Estats-Porquets?
—¿Y donchs de quina?
—¡Pavana!
Jo vull dir de la d' aquí.
—¿Aquí també 'n tenim?
—¡Alsa!
¡Si qu' estás atrassadet de notícias!
—Pues, palabra, no me 'n havia enterat.
¿Y no se sab qui es que l' arma?
—El govern.
—¿El de Madrid?
—El mateix.
—¿Si que té gracia!
¿Y contra qui la promou?
—Contra la nostra butxaca.
—¡Ah!... ¡Ja 't vaig veyent el nas.
¿Pagos nous?
—Y á carretadas.
¿Qué menjas ara? ¿Pa sech?
Donchs aviat menjarás palla.
Es di, 'n menjarás... ¡Si pots!
Perque si 'ls cambis no baixan, hasta la palla vindrá á escassejá en moltas taulas.
—¿Tan fort s' ho vol fé 'l govern?
—Es una cosa qu' espanta.
Diu que posa drets al gas, al petroli, á las patatas, á las candelas de séu, als mistos d' esca, á las cartas, als consums, als vius, als morts... á tot, en una paraula.
—¿Si qu' estarem ben guarnits els que al cap de la semana debém tot lo qu' hem menjat y busquem crédito per l' altra?...
¿Y perquè ho fa aixó 'l govern?
—Per sostení la campanya contra 'ls nort americans y prepará un' altra esquadra.
—Ja 't dich jo que poch á poch hem armat una sardana, que no sé pas si tindrem prou humor per acabar-la.
—No hi ha remey, diu qu' es tart per torná endetrás.
—¡Caramba!
No sé per qué!... Jo algun cop si he entrat sense adonarmen en un carreró tancat d' aquests que al final no 's passa, hi girat quá molt fresch y no hi comés la burrada d' ana á pegar cops de cap contra la paret de tanca.
—Bé, noy, aixó es diferent: potser de la guerra Espanya encare n surti guanyant.
—¿Que ho dius de broma ó de guassa?
—¡Tú riuten! Jo 'l que 't diré es que d' aquellas agallas dels senyors americans ja se n han pansit bastantas.
—Aném! ¿També ets d' aquests tous que somian llegint partes?
—¿Qué vols dir?... Veyám: ¿qué 'n sabs de Cervera?
—Crech qu' encare deu sé allá prop de Verdú, entre Montmanéu y Tárrega.
—Vull dí 'l jefe, l' almirant de l' esquadra.
—¡Ah!... L' altra tarde vaig sentir dir qu' era á Cuba.
—Pues aquí está la jugada.
¿Ahónt es?... De cert, ningú ho sab, y aixó 't creus que á aquests salvatjes de yankis els crema poch?
—¡Així 'ls rostis vius!
—No paran, no sossegan ni un moment al darrera de l' esquadra. Els ruchs li han perdut la pista, ¡y si 'n fan de criaturadas per trobar-la! ¡L' hem perduda!
—¡L' hem perduda! diu qu' exclaman.

—Escolta ¿de quin color creus tú que deu ser?
—¿L' esquadra?
Negra.
—Donchs si aquests porquets volen trobar-la, ja ho sabem.
—¿Qué?
—Si l' han perduda negra, alló... ¡que la busquin blanca!...

C. GUMÁ.

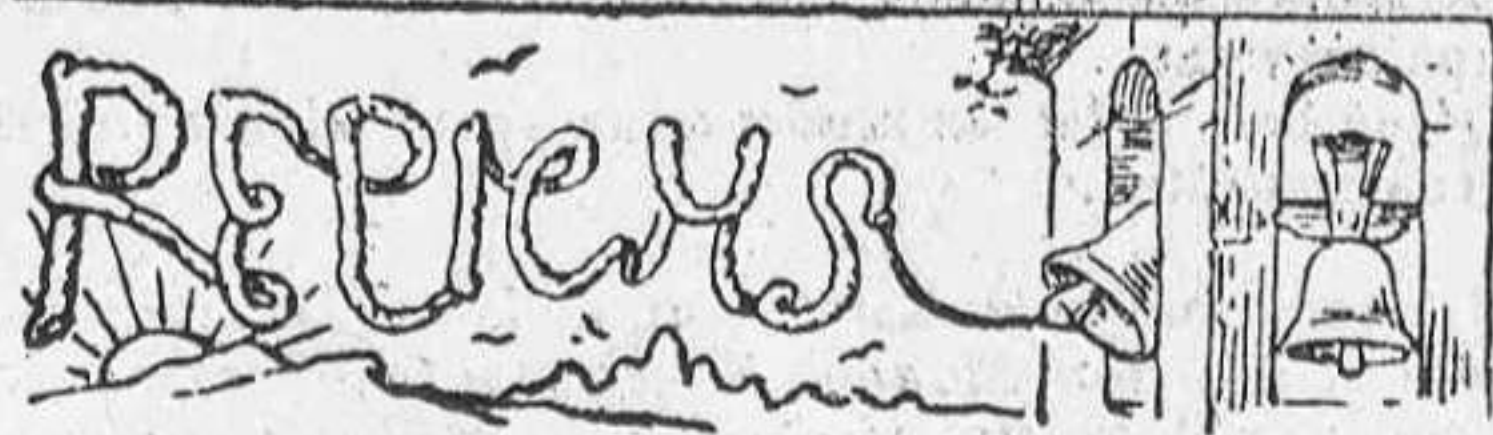
INDUSTRIA NACIONAL

FABRICACIÓ ECONÓMICA DE PARTES TELEGRÁFICHS

s una industria nova y de rendiments espléndits.
¿Volen sapiguer cóm funciona? No 's necessita cap capital ni grans aparatos. Veurán:
Redacció d' un diari. Lo director entra y pregunta á un redactor:
—¿Quánt telegramas de sensació han arribat?
—Ni un.
—¡Malo!... Y ja es tart... y 'l públich estará esperant notícias grossas.... Nada.... aquí del enginy.
—Dicti.
—Matanzas... ¿No li sembla que avuy podriam tocar aquesta tecla?
—Precisament l' esquadra de 'n Sampson sembla que roda per allí prop.
—Ja ve bé, donchs. Escrigui. Esquadra Sampson, composta de catorze barcos...
—¿Catorze no més? Trobo que tira curt.
—Posi vint... Composta de vint barcos, s' ha presentat davant de Matanzas ab el propósit de bombardejar-la.
—¿No doném els noms dels barcos? Es un detall que sempre fa bonich.
—Bé sí... pero ¿quins noms hi posarém?
—Qualsevol; generalment cada vegada son els mateixos: el Iowa, el Brooklyn, el Boston, el Minnedpolis...
—Si, ab aquestos ja n' hi ha prou. Vaji escribint: El «Brooklyn» y 'l «Iowa» s' han posat en primera línea; el «Minnedpolis» y 'l «Boston» se 'ls hi han colocat al costat...
—Vol dir també en primera línea.
—No, en segona.
—¿Y estavan al costat dels de la primera?
—No miri prim. Sobre l' aygua, ja se sab que las líneas no son com sobre terra.
—Bueno: se 'ls hi han colocat al costat...
—Acompanyats dels demés...
—Demés...
—Y han romput el foch contra la població.
—¿Quántas horas pensa ferlo durar aquest foch?
—¿Jo?... Una... dugas... A mí m' es igual. ¿Qué li sembla á vosté?
—Desde 'l moment que hi hem posat tants barcos, no podém permetre que 'l bombardeig duri massa, ó sino, adiós població; ens quedem sense.
—Es veritat. Posi: El foch ha durat... cinch minuts...
—També es massa poch: jo diria mitj' horeta. Ab mitj' hora hi ha temps per tot; la plassa pot fer una defensa brillant y hasta tenim ocasió de causar unas quantas averias als barcos enemichs.
—Escrigui, donchs: El foch ha durat mitj' hora, haventse disparat sobre la plassa... ¿qué li sembla?... dos, tres cents proyectils?...
—Trescents cinquanta vuyt. Els centenars justos inspiran poca confiança al públich.
—... haventse disparat sobre la plassa tres cents cinquanta vuyt proyectils que apenas han ocasionat en la població desperfectes insignificants.
—¡Just! Aixó es patriólich. ¿Morts y ferits cap?
—No. ¿Quina necessitat hi ha de derramar sanch espanyola?
—Molt bé, vaji dictant.
—En cambi, l' esquadra enemiga...
—¡Duro, duro aquí! Murris!...
—L' esquadra enemiga ha sufert averias espantosas...
—¡Calli! ¿Tirém un barco á pico?
—¿Quin?
—El Iowa, el Boston... el més gros que trobém...
—No, no; després torna á apareixe, y tot son compromisos. Escrigui: averias espantosas, que la tindrán per molts dias fora de combat. El «Brooklyn» ha quedat ab las máquinas inutilizadas, y 'l «Boston», de las tres xameneyas que tenia, n' ha perdut dugas...
—Permetim; el Boston no 'n té mes que dugas de xameneyas.
—¿Dugas? Donchs posi: de dugas xameneyas, n' ha perdut tres.
—¿Y de la ciutat, qué 'n dirém?
—La defensa de la plassa ha sigut heroyca. El comandant militar reb moltas felicitacions... ¿Ja está?
—Si senyor. ¿Vol que li llegeixi?
—No cal: de qualsevol manera va bé. ¡A l' imprenta dessegui's!
Y al cap de vint minuts se sent pél carrer la cridoria dels venedors que pregonan «La última hora, con la victoria de Matanzas y la destrucción de l' esquadra enemiga.»
Y tothom la compra.
Y l' industria va endevant.

FANTÁSTICH.

ON molts els que lamentan qu' en Leon y Castillo no haja volgut de cap manera ferse cárrech de la cartera d' Estat.

¿Sens dupte perque té un gran talent?

Cá, no senyors, no pel seu talent, sino per la seva veu. De veuharra com la seva no se 'n coneix un' altra. Un crit seu, desde Madrid, tindria la ventatja de sentirse en totas las cancellerías d' Europa. Eli sol seria capás de provocar una gran puja en lo cotó, atesa la gran cantitat de aquesta fibra que necessitarien els diplomátichs per no tornar-se sorts.

¿Quina llástima que 'n Sagasta s' haja deixat perdre un Ministre d' Estat tan apropósit per alsar la veu!

Llegeixo:

«De Nova York anuncian la próxima boda del general Merrit, jefe de la expedición á Filipinas. Merrit té 60 anys y la seva promesa Miss William, no arriba als 24. Pensa casarse y deixar la seva costella á la República fins al seu regrés de Filipinas.»

¿Lleig ell y ella guapa?... ¿Ella de 24 anys y ell de 60? ¿Y s' hi casa?

Está vist que 'l nuvi ha volgut demostrar qu' en l' exercit yankee, hi ha quan menos un general valent.

Decididament l' Aguinaldo treballa, de acort ab els yankees, per encendre la insurrecció á Filipinas.

¿Y pensar qu' encare no fa quatre mesos se sometia á Espanya, acceptant una suma de importancia!

Pero si va fer aquest tracte en Primo de Rivera, res té d' extrany que haja resultat ser una verdadera primada.

Los procuradors de las ordres monásticas que tenen convent obert á Filipinas, han publicat un manifest-protesta, ab motiu de la tirria que 'ls hi demostren els indigenas de aquellas islas.

Lo de un manifest-protesta resulta xocant.

¿Es que 'ls frares quan s' enfadan se fan protestants?

En Mac-Kinley está molt cremat ab Lleó XIII. Hasta tal punt n' está que no s' absté de dir que considerará com un cas de ruptura de relaciones, el fet de que 's cantin Te-Deums en los temples romans que depenguin directament del Papa després de qualsevol victoria conseguida per las armas espanyolas.

Ja cal que Lleó XIII vaji ab cuydado. No olvidi que Mac-Kinley es capás de tot... fins de bloquejarli 'l diner de Sant Pere.

En lo periódich El Pallaresa de Lleyda, hi llegeixo la següent noticia:

«Segons la relació de lo ingressat el 23 de aquest mes (maig) en la sucursal del Banc d' Espanya de aquesta ciutat ab destí á la suscripció nacional, que 's publica en lo Buletí oficial de ahir, en dit dia va recaudarse la cantitat de UNA PESSETA, donatfu de una pobre criada de servey (Carmeta).»

Ara sols falta saber si 'ls amos de aqueixa al enterarse del seu desprendiment encare li van dir ximple.

Que tot podria ser.

Perque está vist que tot lo calor patriólich de la provincia de Lleyda 'l dia 23 de maig estava concentrat en lo fogó de la cuyna de la Carmeta.

Diuen los periódichs que 'l Sr. Moret se 'n va á Inglaterra á passar una temporada.

Ho trobo molt natural.

Allá tindrà qui l' admiri; á Espanya es impossible.

Encare que per trobarse rodejat de inglesos, cap ministre tindria de moure's de la Península.

¡Rodejada de inglesos!... Aixís han deixat á la infelís Espanya!

Per demostrar lo seu disgust envers la Fransa, son molts els yankees que pensan abstenirse de concorre á la Exposició universal de 1900.

Lo mateix en las festas de la pau qu' en las funcions de la guerra 'ls compatriotas de 'n Mac-Kinley demostren iguals inclinacions.

Fugen sempre de tota exposició.

En la provincia de Murcia han estallat nous motins ab motiu de l' escassés de las subsistencias.

A Mula especialment, los desordres han revestit alguna gravetat.

¿Qué han de fer las mulas quan els hi falta 'l pinso? Tornarse guitas.

Lo nou ministre d' Estat es un andalús. De nom verdader se diu *don Manuel Sánchez y Gutiérrez*; pero es conegut ab lo títol de *Duch de Almodovar del Río*, que ompla mes.

Lo de *Sánchez y Gutiérrez* francament, fa molt municipal.

Lo de *Duch de Almodovar del Río* ja fa mes tropa. Ara no mes falta veure que tal se porta.

Un periódich el descriu en las següents concisas paraules:

«Es jove, elegant, andalús, y per tant, orador: usa botins blanchs y 's fa fer las levitas á Londres.»

Aquesta última circumstancia sobre tot, abona sas grans aptituds diplomáticas.

S' ha arribat á entendre ab *els sastres inglesos*, y aquesta es una cosa que no tots els mortals ho conseguixen.

Ara no mes li falta procurar que mentres els sastres de Londres li tallan las levitas, los diplomáticos de aquell país no li tallin las casacas.

No sabem fins ara que cap bisbe espanyol s' haja recordat de las ánimas dels braus marinos sacrificats á Cavite.

A cambi del *Te-Deum* per la pau de Filipinas, que van cantar *mediantibus illis*, sent aixís que la pau no existia ¿no podrian ara celebrar gratuítament unas solemnes exequias per aquells mártirs?

Ja 'm sembla que 'ls sento:—De franch, no senyor. Los funerals que no 's cobran no fan profit... ey! á l' Iglesia.

Respecte á la insurrecció mentres per una part 3,000 rebel·des varen sotmetres á las autoritats espanyolas, per altra part un grupo de insurrectes van penetrar en lo poblal de Santo Tomás, con etent verdaderas atrocitats.

Lo govern alemany ha publicat una nota oficiosa manifestant que s' oposarà enérgicament á que las Filipinas sigan cedidas á cap potencia, fundantse en que 'ls alemanys tenen en aquellas islas grans interessos mercantils creats á la sombra del régimen espanyol.—Tota cessió de las Filipinas seria considerada per Alemania com un *cassus belli* contra la nació ó las nacions que l' acceptessin.

Joan B. Lazaga
Comandant del OQUENDO

Emili Díaz Moreu
Comandant del CRISTÓBAL COLÓN

*** L' esquadra que mana l' almirall Cámara va sortir de Cádiz lo dia 27 de maig ab rumbo desconegut. Sobre aquest particular s' han fet diverses apreciaciones y conjecturas: hi ha qui opina que 's dirigeix á Cuba y qui creu que ha emprés lo viatge á Filipinas.—Lo general Auñón, ministre de Marina, interrogat per alguns periodistas, va manifestar dimecres, que l' esquadra en qüestió havia sortit senzillament á practicar maniobras. Si al parlar aixís va ferho per amagar lo verdader destí de la flota, se li ha de agrahir la reserva. De totes maneres seria molt sensible que ara qu' está preparada, no s' utilitzessin los grans serveys que pot prestar tant en lo mar de las Antillas, com en los mars del extrém Orient.—Si Espanya avuy, sortint de la actitud purament defensiva que li imposan las circumstancias, pogués realisar un cop d' audacia coronat per l' éxit, es mes que segur que una pau honrosa seria en un terme immediat lo digne coronament dels seus esforços.

QUÈNTOS

Conversa d' actualitat:

—Escolta Gori ¿qu' es cert que t' has fet anarquista?

—Cuydado... No cridis... Ja t' ho explicaré. He fet corre que n' era; pero no 'n soch.

—Y perque ho has fet corre?

—Perque com tú sabs retiro tart, y com que pels voltants de casa no hi ha fanals ¿entens?... fent veure que soch anarquista 'm segueixen dos polissóns, y aixís no hi ha perill de que 'm robin.

Una senyora vella, que 's recordava perfectament de l' época de la crema dels convents, conservant las ideas antifrauilunas propias de aquell temps, trobantse malalta de mort y havent de rebre 'l viatich, se feu vestir de blanch.

Me sembla que aquests adornos—li observá una amiga—no son gaire propis de la téva edat.—¿Qué sabs tú, ximple?—digué la malalta—¿Que no veus que vaig á rebre la méva primera comunió?

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Narcís del Toro, Carriquiri, R. Teugh, M. Riba, Gonnella Poétich, Flavio Flaviero de la Flavia, Enrich Casanova, F. Rourera, Joanet Jolpu, Quica Pica, F. Farré, F. Bové, F. Mas Abril, Fructuos C., R. Homedes Mundo, Ali-Vello-Xilef, y Joan Nicotera:—Lo que ens envia aquesta senyora no fa per casa.

Ciudadans Joaquim Pujol, Paulito Giralt, Sicket D. Paila, J. Torrent y M., Joanet Novell, Sansón y Debuey, C. Melancólich, Sicket Farré, P. Bazar (El Baró), S. Roig Xarrié, y Tomás Quemdarás:—Insertaré alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá J. Rosselló: Està molt bé: la publicarem.—J. Comas: Gracias per la noticia, si bé ja se 'n havia ocupat algun periódich y per lo tant ja la sabiam.—J. Castellet Pont: Los dos sonets quedan admesos.—Un *leydata*: Li agrahim l' envió del periódich.—Quimet: Va molt bé:—Epiqramatich: Los dos traballets son fluixos.—F. Llenas: Rebuda ja composició, qu' es mes apropiada á un número ordinari que al extraordinari que prepararem.—Chelin: Los traballets que 'ns remet son incorrectes.—James Khar, etc.: L' article va bé: lo que no pot anar es la firma.—Q. Malleu: Rebut lo sonet: l' aprofitarem.—J. Starsans: Es original y per consegüent hi anirà.—H. Voltaire Mirarém d' enquirirli, si l' espay ho consent.—Lluís G. Salvador: Queda acceptat: se publicará.—C. Ballot: Procuraré aprofitarla sempre que hi capiga.—Philos-photo: Idem.—Joan Via: Aceptadas algunas composicionetas de sa coleccio.—J. Espanyol: Es fluix.—L' Avi Riera: Rebut l' envió, queda acceptat y gracias.—Suri-senti: Va bé.—J. S. Michel: No 'ns acaba de fé 'l pés.—Angel Miró Quim: Va bé.—Joan Aubert Manent: De las dos acceptem la primera.—Ally Prim: Artificios, es tot lo que no té expontaneitat y facilitat: las décimas adoleixian de aquest mal. La lletra va bé y queda acceptada.—Noy de 'n Nara: La composició está ben versificada; pero no te cap interés pel lector.—E. Suny: De la remesa que 'ns envia veurém de aprofitar alguna cosa.—J. Bué Ventura: Gracias per l' envió: está molt bé.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

BUTLLETÍ DE LA GUERRA

Lo fet mes culminant de la senmana ha sigut l' atach de l' esquadra yankee á Santiago de Cuba, victoriosament retxassat per las forsas espanyolas. Ocorregué 'l diumenje á la tarde. Lo comodoro Schley, sens dupte exasperat per las excitacions de l' opinió del seu país y per las burlas continuas de que 'l fan objecte molts periódichs, volgué fer un punt d' home forçant la badia de Santiago. Disposava al efecte de 14 barcos en sa majoria acorassats y creuhers protegits. Aproximantse al canal rompé 'l foch ab gran energia, y sigué dignament contestat per

Aquest fet d' armas, molt paregut als anteriors, en los quals todas las tentativas de atach dels yankees han sigut retxassadas, ha vingut á demostrar una vegada més que 'n Mac-Kinley no se las menjará tan dolsas com se figurava. Fins ara, per mes que diguin fan probaturas, y á la primera contrarietat, se retiran, ab tot y disposar de forsas maritimas numéricament molt superiors á las nostras.

Fracassat l' atach á Santiago de Cuba, del qual, digan ells lo que vulgan, se prometian resultats pareguts als que va obtenir en Dewey á Cavite, sembla que van aplassant lo projecte de invasió que havian anunciat pera la present senmana. Las forsas de desembarc de que disposan son escasas y están péssimament organizadas. Aixís se va veure en la revista qu' en Mac-Kinley en persona va passar dias entera á uns 13,000 voluntaris.

L' opinió en los Estats Units comensa á mostrarse fortament preocupada, al veure que al preu dels mes quantiosos dispendis, están comprant un solemne ridícul. Los mateixos *jingos* que tant van aixussar en pro de la guerra apareixen avuy com pardals mullats. Unicament alguns negociants sense conciencia s' aprofitan de la ocasió en sos contractes ab lo govern. Un periódich, el *New York Herald* diu que no 's presentarà may una ocasió mes propicia que la present per negociar la pau. Sols que demana l' isla de Puerto-Rico com á garantia del pago de la indemnización, que segons ell, devém als yankees, en agrahiment á havernos declarat la mes injusta de las guerras.

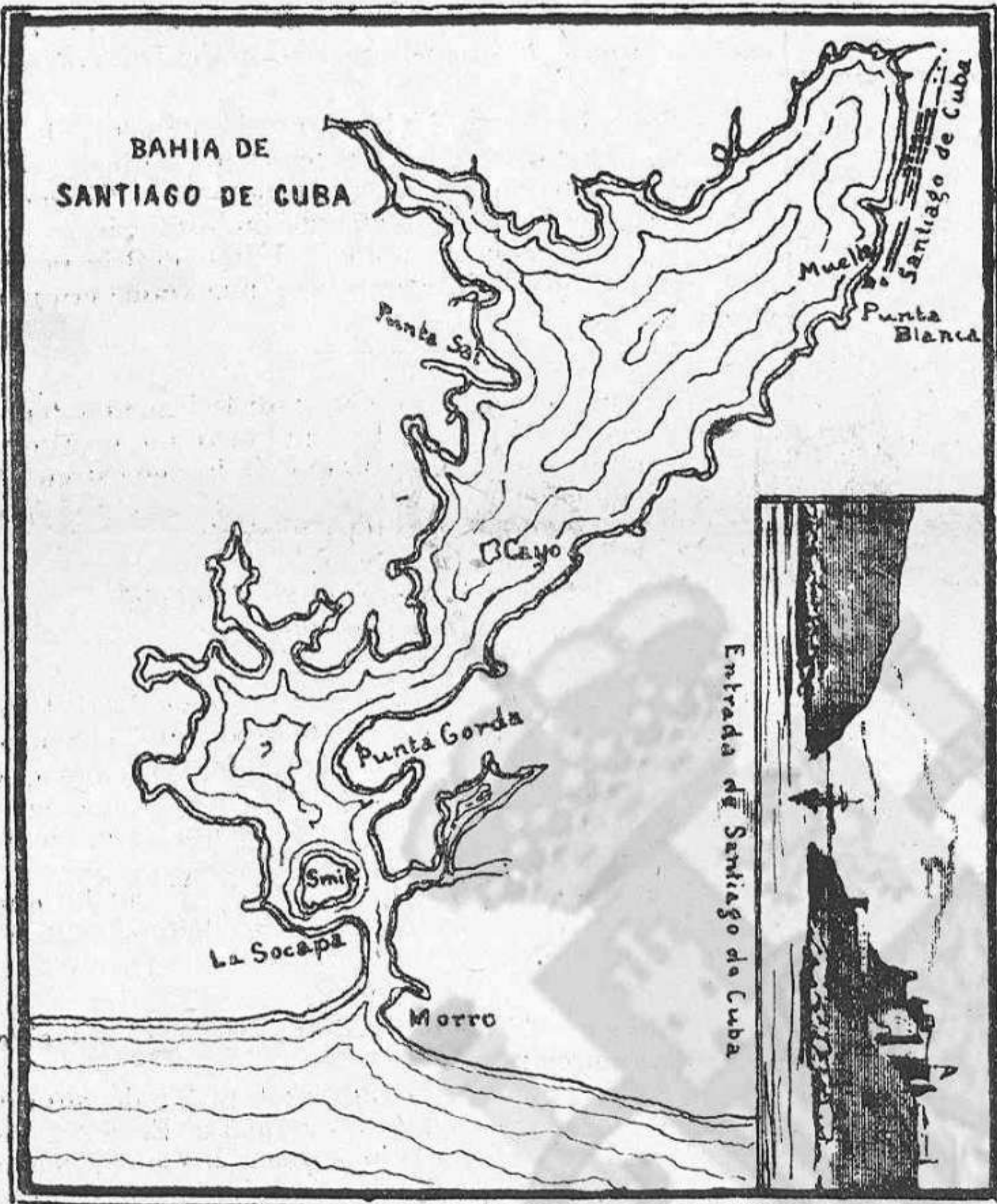
Altras noticias: Set barcos yankees van fer 30 disparos de canó sobre Sant Hilari, á tres millas de Nuevitas, sense causar cap dany. Després de aquesta hassanya 's retiraren.—Las forsas espanyolas han apresat al barco americá *Fulcaner*, propietat del periódich *New York Journal*, qu' es un dels mes escandalosos y dels que mes s' han distingit en la campanya de excitacions y calumnias contra Espanya.

*** Respecte de Filipinas, las últimas noticias no marcan cap succés de importancia.

Es un fet que 'l tuno del Aguinaldo s' ha posat á l' entera disposició dels yankees, treballant pera fomentar la insurrecció dels tagalos. Afortunadament desde que va qu-darse ab tota la moma que va donarli en Primo de Rivera, no gosa de un gran prestigi entre 'ls seus paisans, la inmensa majoria dels quals han pres

partit en favor d' Espanya.

L' esquadra de 'n Dewey, en lloch de apoderarse de Manila, lo únich que ha conquistat fins ara ha sigut una invasió de verola y de dissenteria que fa grans estragos entre las tripulacions. Aixís ho diuen desde Hong-Kong, afirmantse que la epidemia presenta un carácter tan maligne que de 63 cassos s' han registrat 61 defuncions. Lo foc principal se troba á bordo del creuher *Boston*.—La expedició de 1,700 homes que ha sarpat de Sant Francisco de California ab rumbo á Manila, es probable que arribi á temps pera tastar la verola y la dissenteria, mals que no 's combaten á canonadas ni ab l' empleo de bombas incendiarias.

Plano del lloch ahont ocorregué l' atach del passat diumenje

las baterías del Morro, la Socapa y Punta Gorda. La esquadra del Almirall Cervera se posó en moviment avansant y 'l *Cristóbal Colón* manat per en Díaz Moreu, s' adelantá mes que 'ls altres barcos atemperantse á l' angustura del canal y ocupant aquest siti de honor per correspondrelli, sent lo Sr. Díaz Moreu lo comandant mes antich de l' esquadra. Lo creuher espanyol arribá fins á la boca de la badia fent contra 'ls barcos del

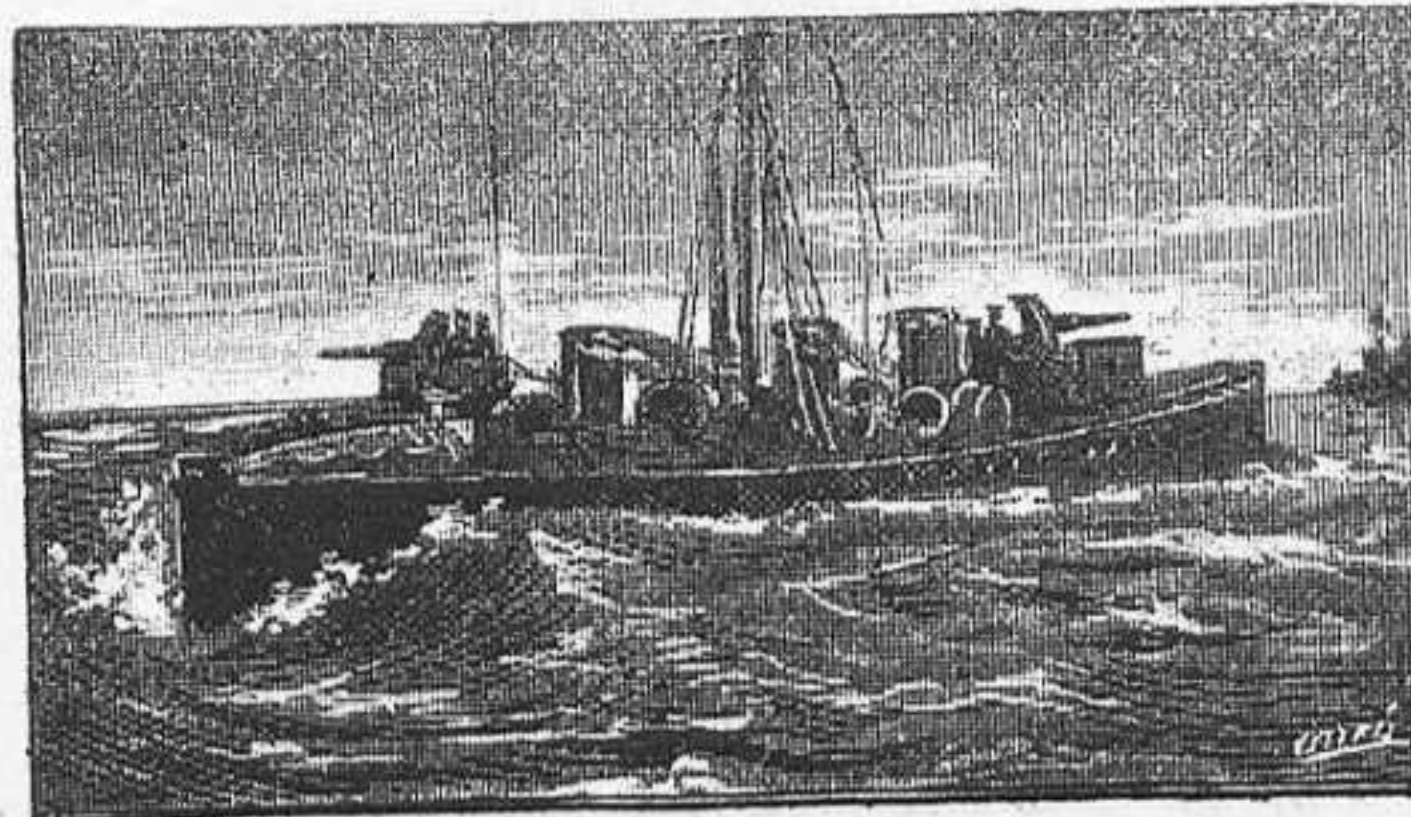

Victor M. Concas
Comandant del MARÍA TERESA

Antoni Eulate
Comandant del VIZCAYA

Schley un foch vivíssim. Lo combat durá cosa de una hora y mitja, y l' esquadra americana 's retirá sufrint alguns dels seus barcos averias de consideració. Per la nostra part no tinguérem cap baixa, ni 'ls forts que sostingueren l' embestida experimentaren desperfectes.

Destroyer TERROR